

ترویج فرهنگ و هنر اسلامی در مدارس

اکرم مطهری نژاد

چکیده

فرهنگ و هنر اسلامی به دلیل پر مایگی محتوا و ژرفای درونی از جلوه‌های مهم و برجسته تولید الگوهای آموزشی به شمار می‌آید. ژرفای درونی فرهنگ و هنر اسلامی که در گذرای تاریخ به تولید علم پرداخته، توانسته است بستری از تمدن را در نخستین سده‌ها مدیریت کند. متأسفانه با کم‌رنگ شدن ارزشهای نهادی اسلام که با تولید و شکوفایی علم رابطه مستقیمی ندارد، در مدارس ایران با دوران فرو رفت این مهم به معنای واقعی خود مواجه هستیم و مدارس در این زمینه کامیابی چشمگیری در مقایسه جهانی به دست نیاورده‌اند. پژوهش حاضر به روش توصیفی-تحلیلی کوشیده است که جایگاه ترویج فرهنگ و هنر اسلامی را در آموزش و پرورش (مدارس) بررسی کند. بدین منظور با کاوش در اهداف سند تحول بنیادین و بیانیه گام دوم انقلاب نتایج نشان می‌دهد که ترویج فرهنگ و هنر اسلامی در مدارس ایران با توجه به اهداف سند بالادستی و برنامه ملی درسی در سطح دنیا بیه شکوفایی چندانی دست نیافته است و به دلیل الگوبرداری آموزشی از کشورهای دیگر و عدم توجه به اهداف عملیاتی سند نامبرده در مدارس ایران وضعیت فرهنگ و هنر چندان رضایت بخش نیست.

واژگان کلیدی: فرهنگ و هنر اسلامی، آموزش و پرورش، سند تحول، گام دوم انقلاب

مقدمه

فرهنگ چیست؟

براساس تعریف عام و جهانی بشر فرهنگ مجموعه‌ای به هم تافته از میراث مادی و غیر مادی هر جامعه است که به صورت اکتسابی از نسلی به نسل بعد منتقل می‌شود، توسط نسل حاضر تعدیل و به نسل آتی واگذار می‌گردد. این تعریف همراه با عناصری که تشکیل دهنده فرهنگ هر جامعه است شامل: هنر، ادبیات، علم، آفرینش‌ها، فلسفه و دین اثبات می‌کند که فرهنگ راه مشترک زندگی و اندیشه و کنش انسان در یک جامعه می‌باشد.

درفرنگ فارسی معین مرکب از دو واژه "فر" "هنگ" به معنای ادب و تربیت، آداب و رسوم، علاوه بر تعلیم و تربیت به معنی شاخه درختی است که آن را بخوابانند تا ریشه دهد و در جای دیگر این نهال کنند.^۱

تعریف هنر:

مقصود از هنر در زبان و ادبیات فارسی کمال، فضیلت، تکیه و دانش است.

"کمال سرّ محبت ببین نه نقص گناه که هر که بی هنر افتد نظر به عیب کند" حافظ^۲

هنر از حس زیبایی شناسی انسان سرچشمه می‌گیرد. "الله جمیل و یحب الجمال"^۳

در تعریف هنر باید گفت: مجموعه‌ای از آثار با فرایندهای ساخت انسان که برای اثرگذاری بر احساس و هوش انسان است.

سخن نیچه گزاف نیست؛ "زندگی بدون هنر امکان ندارد".

^۱ مصطفی ساعی، ۲۰۱۸/۹/۱

^۲ دیوان حافظ غزل ۱۸۸

^۳ میزان الحکمت، جلد دوم، حدیث پیامبر اکرم (ص)